

UNITÁRIUS

ÉRTESÍTŐ

„ÉLETISKOLA”

„A nagyvilág, az életiskola”.
Petőfi.

Ballag már a kis Diák, fel az iskolába. Egyenként és csoportosan mennek, hogy megismerjék — ha még nem tudnák — az ABC rejtelseit. Sok szép mese, sok igaz valóság várja őket. És mindenekfölött sok-sok meglepetés, amire nem is számítottak.

Gondos szülői kéz vezeti őket és bizalommal adja át legdrágább kincsét az iskolának, hogy a bennök rejlő jámbor szándékot fölébresztve és felfokozva, igyekezzenek örök értékeket termelni az Anyaszentegyház és a Nemzet számára.

Imádkozni már mindannyian tudnak. Azzal kezdik az első leckét. S amikor kibontják a piros—fehér—zöld lobogót, amely lelkük mélyén felgöngyölítve nyugodott, egy hadsereg lesz belőlük; szerte a Hazában egy ellenállhatatlan tábor, amely a saját *ezeréves honát* akarja meghódítani. Nem fegyverrel, nem vérontással, hanem verejtéssel, hűséggel és kitartó munkával s főként becsülettel. Ennek a lovagjai ők. Buksi fejek; tiszta örömben ragyogó szemek; játékra, munkára, viaskodásra, rombolásra, építésre egyaránt kész kezek és lábak;

öröm s hála tüzeiben dobogó szivek: halhatatlan lelkek: Istennek fiai!

Most van az ünnepélyes pillanat, amikor az iskola, a magyar kultúra fellegvára, átveszi a mi gyermekeinket, fiainkat és leányainkat, egy újabb esztendőre a maga szeretetteljes gondozásába. Érezzük a felelősség súlyát mind a két oldalon. A család is. Az iskola is.

A család ne rontsa le azt, amit az iskola épít. Viszont az iskola is legyen megértéssel a különböző családokból, szegény, gazdag sorból kikerülő drága csemeték iránt s ne a módszer mindenhatósága uralkodjék teremtő és átformáló studiumában, hanem a Lélek szeretete.

Teljes bizalommal, kölcsönösen együtt munkálkodva, legyen az iskola egy nagy Család, amelyben a közös mennyei édes Atya oltalma alatt testben-lélekben erős nemzedék növekedik — a Jövő gazdag ígérete gyanánt — az egész emberiség számára. Nem hunok, góthok és nem gepidák, hanem tetőtől-talpig magyarok. Az *„életiskolában”* is mindig helytálló, istenfélő, edzett, munkás, becsületes, virágoskedvű, józan magyarok!

Tarack.

Engedelmesség

(St. Catherine of Siena, 1347–1380.)

Soraidból látom, hogy a te szived nyugtalan. Bánt téged, hogy amikor hited szerint isteni sugallatra új úton haladsz, társaid részéről ellenkezéssel találkozol. Mindenki azt tartja, hogy nincs igazad.

Sajnálak téged, kedvesem. Mert alig hiszem, hogy ennél súlyosabb megpróbáltatás lenne a világon, mint mikor a saját lelkünk összeütközésbe jön önmagával. Isten ellen ugyanis nem mer hadakozni, viszont Isten szolgáinak akaratát szívesen megtenné, bizva inkább azok vezetésében és világosságában, mint a maga erejében. De mikor ez majdnem lehetetlen!

Mit mondjak neked? Egyszerűen azt, amit én tennék a te helyedben.

Elhatározásodban ne légy makacs. Sőt, inkább fontold meg jól a dolgot, s ha csakugyan érzed, hogy Isten akar tőled valamit, neki engedj és nem az embereknek!

Hogyha látod, hogy a te atyádfiának lelke veszélyben forog és módodban áll rajta segíteni, ne hunyd bé a szemedet, hanem teljes buzgalommal tégy meg mindent az ő javára, az utolsó lehelletig. És ezenközben ne törődj azzal, hogy mire kötelezted magadat, saját magaddal vagy másokkal szemben hallgatást ígérve — nehogy később bűnül rójják fel, hogy „hallgattál, amikor szólnod kellett volna.”

Más elvet, más alapot nem ismerünk, mint az Isten és embertársaink iránt való szeretetet. Ebből fakadnak, ezen nyugszanak összes földi törekvéseink. Bármit is cselekedjünk, ez legyen a zsinórmérték, nem pedig a saját tetszésünk! Megdönthetetlen fundamentumunk: az istenfélelem és a felebaráti szeretet.

Dolgozz hát serényen azon a munkamezőn, amelyre Isten elhívott. Ne sokat aggodalmaskodjál afölött, amit ebben a levélben tanácsoltam neked, hanem légy kitartó, amint illik a mi rendünkhöz. Saját magadra nem tekintve, féljed és szolgálj az Istent, a közös mennyei édes Atyát, s azután ne törődj a mások ítéletével. Jézus példája szerint, bocsáss meg nékiék!

P. b.

A csajági harang

Augusztus 8-án szép ünnepély keretében adta át használatra József Miklós vikárius a csajági hivek harangját. Nem mindennapi áldozatkészségről tett tanubizonyosságot 5 hívünk, mikor 1078 pengő költséggel harangot szereztek.

Éppen 48 évig kellett várnunk az első dunántúli harangra. 1889. augusztus 12-én alakult itt Polgárdiban unitárius gyülekezet.

Ádándról, Balatonkajárról, Balatonendréről, Polgárdiból jöttek a hivek, hogy résztvegyenek az unitárius hitbuzgóságot ébresztő ünnepélyen.

József Miklós vikárius avató beszéde után Bartók Géza körlelkész osztott úrvacsorát a megjelenteknek. A szent vendégségben 53 hívünk vett részt.

A harang árához adakoztak: Németh Lajos és neje 285.64, Bajnok Gyuláné 285.64, Magyaródi János és neje 213.94, Bajnok Gyula 193.98, Kőmives József és családja 63.98, Hollósi Vince ref. 25.—, özv. Mihályka Lászlóné 5 pengőt.

Terjesszük az unitárius gondolatot

Kőműves József helyet adott udvarán a harangnak.

Urasztali kancsót, tányért, poharat vettek Németh Lajos és neje 34.— pengő értékben.

Mikor a harang megszólal, nemesak a esajágiaknak szól. Az egész Dunántúl unitáriusságának lelkiismeretét ébresztgeti, hívja számadásra.

Bartók Géza.

IFJÚSÁG

A nagy fejedelem zászlaja alatt

A magyar eserkészek táborozása ebben az esztendőben kiemelkedett az eddigi megszokott keretből. Cserkészövetségünk 25 éves jubileuma történelmi eseményekkel töltötte meg a tábori élet romantikáját. A csonkaföldön megelevenedett az ezeréves mult s elvesztett és megnyert esataival verte föl a magyar erdők csöndjét, hogy ifjúságunk lelkét a mult szépségeivel forrassa hozzá a megalázott magyar földhöz. A nyáron a magyar eserkészek történelmi táborokba szállottak, hogy ezzel tegyenek tanubizonyságot nemzeti és faji öntudatuk tisztaságáról. A mi csapatunk, a 345. János Zsigmond es. es. a budapesti belvárosi körzet többi esapataival együtt *Hollókő* vára körül ütötte föl sátraikat, ahol egykor a nagyságos fejedelem, Rákóczi Ferenc vívta kemény harcát hűséges kuruc esapataival a császárhű Heister generális labancai ellen.

Hollókő, ez a fekete sziklából összeépített hatalmas romhalmaz a eserkészek jóvoltából ismét megtelt a régi történelem édes-bús mozgalmasságával. Kemény kőszíve az első kürtszó parancsára hangosat dobbant. A várfokán föllengett a labanc zászló. A magyar égen kigyultak a esillagok s az éjféli kakasszó idején ient a völgyben elsikoltotta magát Rákóczi katonáinak riadó kürtje, sirni kezdett a tárogató és halálraszántan fakadt a hűséges kurucok ajkán az egymást biztató esatakiáltás: Rajta magyar, rajta!! Felejthetetlen éjszaka, ahogy a telihold sejtelmes fénye mellett, az erdő rengétegeiben, a sűrű bokrok és kiálló kőszirtek között néma esendben kúsztak fiaink előre, hogy megközelítsék a várat és ott a meredek falakon vívják meg egymással a felidézett ostrom nehéz harcát. Mintha nem is a XX. században éltünk volna. A dieső kuruekor szelleme lebegett a fák között, az tüzesítette át izzó hazaszeretettel a

lelkünket és azon az egy éjszakán boldognak éreztük magunkat, hogy magyarok vagyunk. Elfelejtettük életünk minden keserűségét. Nagyonak és fontosaknak éreztük magunkat, akikre az Isten egy új honfoglalás megváltó terheit bizta. Kimondhatatlanul jó volt megpatanásig feszült figyelemmel átvirrasztani és végig harcolni azt a millió esillagszemű, esöndes magyar éjszakát s ujjongó örömmel imádkozni a felkelő nap első sugarainak oltárfénye mellett a várfokán kieserélődött zászló alatt, mert hajnalra a Heister generális zászlóját porig megaláztuk és helyére a nagyságos fejedelem színeit tűztük a régi falakra. Kuruc és labanc a hajnal pírján eserkészekké változott s együtt tettünk fogadalmat a reánk váró kemény harcokban való összetartásra. *Ebben a számadásunkban szeretettel gondolunk azokra a csonkaországi unitárius fiúkra, akik nem eserkészek, vagy akik más csapatokat boldogítanak és bizony, sajnáltuk őket, hogy nincsenek közöttünk, mert éreztük, hogy sokat veszítettek ezzel az egyetlen éjszakával.* Pedig ez csak a kezdet volt. A megelevenített történelem három héten keresztül szorosán fogta egymáshoz szívünket, hozzánk kapcsolódott *Hollókő* községnek palóc népe, megismertük az életüket és láttuk a magyar falu szomorú sorát. Oda nem hat el a főváros fénye, elhagyott az a nép, ősi kulturája, féltett népviselete az egyetlen kineve, savanyú a kenyere, nehéz a küzdelme, szegény az élete — pedig vagy talán éppen azért — mert magyar. Elesett nép vagyunk mi, akik egymás elleni apró harcokra tékozoljuk életerőnkét és megaláztatásunk sem fogott össze zavartalan egységbe. Még csak mi eserkészek tudunk fölülelemkedni a hétköznapi kicsinyes felfogáson, még csak mi tudjuk elfelejteni egymás között, hogy kinek van szebb ruhája, előkelőbb rangja, állása, hogy ki melyik templomban imádja Istent, mindnyájunk Atyját, csak mi érezzük szentül és igazán, hogy azon a helyen, ahová Isten hívott bennünket, magyarok vagyunk, a bujdosó Rákóczi bujdosó magyarjai, akik a világtörténelem útvesztői között remegve várjuk az elnémult tárogató panaszos hangját, hogy siró akkordjai, kesergő dalai mellett életre varázsolhassuk mégegyszer a magyar üdvösséget. Három hét alatt sokat tanultunk. Megtanultuk szeretni és becsülni azokat, akik ha kevesen is, de ma még magyarok.

Szeretni és becsülni a magyar föld magyar népét, mert a kuruc zászlót labancok legfennebb szolgaságából ha védhetik, de forró szerelemmel csak a mi fajtánk tud lelkesedni érte.

Több csapat együtt táborozása az élelmiszer beszerzésének kisebb döccenői mellett, szebbé tette a tábori életet. Több fiú több munkát, több jókedvet jelent. Szébbek voltak a napok és az éjszakák, mert versenyeztünk egymással, féltettük egymástól táborunk csöndjét, örökké veszélyben forogtak a zászlóink, nehezebb volt az éjszakai őrég. Ezek pedig a cserkészélet vert aranyai, melyek árán edződik és szépül a fiúk lelke. Mi az egyik hadijátékban a várfokárról elhódítottuk a 209-esek zászlóját. A három utolsó éjszaka riadó készültségben, kettőzött őrséggel védtük s az ősz folyamán a budai hegyekben egy újabb hadijáték keretében adunk alkalmat cserkész testvéreinknek, hogy a zászlójukat visszaszerezzék — ha tudják. Az ország pedig, amelyet ott a lelkünkben mindennapi munkánkkal, közös istentiszteleteinkkel felépítettünk, erős és szent nekünk, mert magyar. Velünk egykorú unitárius fiúk, ezért az országért jó dolog a János Zsigmond cserkészcsapat tagjai közé beállni. Most újra kezdjük a munkát a Koháry-utcai otthonunkban. Titeket is várunk. Ha ti mégis elmaradtok, veletek szegényebb lesz ez az ország, szegényebb lesz a mi Egyházunk is. A lelketek rajta.

Jó munkát!

Pethő István cs. parancsnok.

BESZÁMOLÓ

Nyaralásunk a magyarkuti unitárius otthonban

A nap melegen sütött. Rekkenő hőség volt. A levegő sem rebbent. Az egész tájon néma esend uralkodott. A magyarkuti megállóhelyre berobogott a vonat. Nevető arcok és kíváncsi szemek néztek ki a kocsik ablakain. Megérkeztünk új otthonunkba. Köröskörül erdőshegyes vidék terült el. Az egész táj Erdély bérceihez hasonló. Mintha a Hargita integetett volna felénk. Szólni sem tudtunk, de szivünkben megszólalt valami csodálatos érzés, amit nem lehet pusztán szóval kifejezni. Igen — Erdély jutott eszünkbe, a gyönyörű és mégis siralmas Erdély!

A szorongó érzést elűzte a kicsiny gyermekek csilingelő nevetése és vidám ugrándozása. Szabadoknak éreztük magunkat. Kikerültünk a kormos és füstös Budapestről. Boldogan szívtuk a tiszta friss levegőt s elindultunk a nyaraló felé. Vezetőink csendesesen figyeltek bennünket

és örültek, hogy mi boldogok és megelégedettek vagyunk.

Megérkeztünk az unitárius nyaralóba, a „Szentábrahámi Pihenő“-be. Otthonunkat Szentábrahámi Mihály volt unitárius püspökünkről nevezték el s életmunkáját, mint eszményképet állították elénk. Emléke örökké él szivünkben!

Amikor körülnéztünk a táborban örömmel állapítottuk meg, hogy a kerítés mögött kicsiny patakocska folydogál. Kristálytiszta vize hűsített s szomjunkt a legendáshírű Irma forrás vize oltotta. Azután felvontuk a magyar lobogót, hadd lengjen és hirdesse magyar és székely mivoltunkat.

Napjaink elég gyorsan teltek. Az ut is elkészült, mely a telep végén levő két fűzfa között a fürdőhöz vezetett. Mindenki nagy buzgalommal dolgozott, hordtuk a köveket kicsinyek és nagyok egyaránt, éreztük, hogy mindnyájan építünk s ezen keresztül az egyháznak dolgozunk, mely áldozott érettünk. Boldogok voltunk, mert tudtuk, hogy valamit mi is készítünk a Szentábrahámi Pihenőnek, mely az utódoknak is örömeire szolgál. Testben és lélekben erősödünk nyaralásunk alatt. Imádkoztunk minden reggel és minden este, gyakran Szentábrahámi püspök imádságos könyvének érzé- seivel.

Mindnyájan egy célért küzdöttünk a jézusi szeretet boldogító erejéért. Ezzel a háromhetes nyaralással elértük azt, hogy valamennyire összehoztuk és barátságot teremtettünk azok között, akik oly keveset érzik és tudják, hogy ők unitáriusok. Megtanultuk azt is, hogy öntudatos unitárius csak az lehet, aki Istent tiszteli és felebarátját szereti és megérti. Mi kicsinyek is egyházunk pilléreit építettük s a jövőöért fáradoztunk.

Ágoston Rozália.

KRÓNIKA

Nyári konferenciánk

Az „Unitárius Konferenciás Tábor“ ezidei nyári konferenciáját első ízben tartotta meg a Szentábrahámi Pihenőn, Magyarkuton. Junius 26-án indult el a népes csoport a Nyugati pályaudvarról és Magyarkut állomáson leszállva sietett a pihenőre, hogy ott megpihenve áhítattal kezdje meg a nyári munkát. Az unitárius és székely himnusz éneke, Szentábrahámi püspökünk imája és Ujvári László megnyitó beszéde közben vonták fel jó barátjuk Székely Árpád

igazgató ur által Erdélyből megmentett és nekünk ajándékozott magyar nemzeti zászlót. Másnap ünnepi istentiszteletet tartottunk. A beszolgáló lelkész dr. Csiki Gábor missziói lelkész volt. Istentisztelet után Ferencz József központi missziói lelkész emlékbeszédet tartott Szentábrahámi Mihály püspökünkről az ő jólsikerült arcképe előtt, amelyet József Dezső gyulai polgáriiskolai rajztanár készített és adományozott a Szentábrahámi pihenőnek. Hétfőn Ferencz József rövid áhitata és Ujvári László megnyitója után Barabás István lelkész „Család és egyház“ c. tartott előadást ismertetve azt a nagy, Isten előtt oly kedves munkát a mit a család az egyházért és az egyház a családjáért mindnyájunk javára kifejthet. Az előadást élénk vita követte. Másnap Ujvári László rövid áhitata és dr. Szabó Elek megnyitója után „Család és nemzet“ címen tartott előadást dr. Dénes István ügyvéd. Nagyértékű előadásában ismertette az unitárius vallást mint világértékű erkölcsi tanítást. Délután ugyan ő, ismertette azt a nemes keresztény felfogást, mely megnyilatkozik a svéd adórendszerben amely az igazi értéket adóztatja meg és ezzel életet és jólétet varázsol minden kunyhóba és minden palotába és új életre ad lehetőséget igazságos anyagi elosztásánál fogva. Rákövetkező napon Ferencz József rövid áhitata és Ujvári László megnyitója után „Anyai szívvel és kritikus gondolkodással megírt előadást Szokolayné Tompa Márta. Ezeket az előadásokat is élénk vita követte. Másnap a Bibliáról tartott előadást Ujvári László és délután a nemzeti himnusz és szózat éneke, Szentábrahámi püspökünk imája és Ujvári László záróbeszéde közben vonták be a zászlót azzal a tudattal, hogy ismét egy lépéssel előbbre vitték a konferencia nemes ügyét. Továbbra is jó munkát!

Ujváry László.

Vendégeink.

Az elmúlt nyár folyamán többen meglátogattak az angol és az amerikai unitáriusok közül, akiknek látogatásai kedves epizódot jelenttek nyári unitárius életünkben.

Mrs. Martha E. St. John az amerikai nőszövetség külügyi bizottságának most visszavonuló elnöknője immáron hatodszor kereste fel hazánkat és látogatta meg unitárius gyülekezteinket Erdélyben és Budapesten. A Misszió Ház templomában július 25-én vett részt az Istentiszteleten, ahol ugyanekkor honfitársai, A.

H. Robinson plainfieldi lelkész prédikált s beszédében a meg nem alkuvó igazság gondolatát hirdette. Robinson lelkész feleségével együtt másodszor tért vissza Budapestre, ahol a tavaly nyáron több hónapot töltött el, betegségéből gyógyulást keresve. Mrs. St. John Szokolayné Tompa Márta kíséretében meglátogatta pest-szentlőrinci templomunkat és örömmel szemlélte az unitárius élet új erősségét. Robinson lelkész és felesége egyházközségünk magyarkúti táborát látogatták meg, ahol fénykép és filmfelvételeket készítettek nyaraló gyermekeinkről, reméljük, hogy ezeket advent első vasárnapján itthon is bemutatjuk a táborozók örömeire.

Mrs. H. Crabtree az oxfordi unitárius nőegylet elnöke Koháry-utcai gyülekezetünk egyik Istentiszteletén vett részt s ezt követően Barabás Istvánné vezetésével megtekintette nőszövetségi termünk szép népművészeti berendezését s melegen érdeklődött magyarkúti táborozásunk dolgai felől, melynek céljaira 25 pengőt adományozott. Másik angliai látogatónk dr. L. Lilley a leicesteri angol unitárius gyülekezet orgonistája, neves zenetanár, aki örömmel és érdeklődéssel tanulmányozta magyar unitárius énekeskönyvünket.

Régi barátot üdvözlünk dr. J. H. Lathrop brooklyni lelkész személyében, aki feleségével, fiával és gyülekezetének s. lelkészével látogatott el hozzánk s prédikált is a Misszió Ház templomában. A szegedi egyetem a napokban avatja tiszteletbeli doktorai közé, s erről az ünnepségről lapunk jövő számában külön is megemlékezünk.

Mr. Th. G. Rees, az amerikai nőszövetség most visszavonuló elnöknője az elmúlt vasárnapon részt vett Istentiszteletünkön, s délután hosszasan beszélgetett nőszövetségünk több tagjával. Az oxfordi konferencia után ellátogatott ide és a prágai cseh unitáriusok közé, hogy munkásságukkal közvetlenül is megismerkedjék, miután nyolc hosszú esztendőn keresztül állt az amerikai nőszövetség élén, mely évente pénzbeli és természetbeni adományokkal támogatta egyházi munkánkat.

Végezetül, de nem utoljára megemlékezünk arról az amerikai unitárius mérnök atyánkfia-ról, aki a washingtoni unitárius gyülekezet tagja s az európai nagy nemzetközi konferencián az amerikai érdekeket képviselő delegáció vezetője, s akinek neve e sorok írásakor nem jut eszünkbe. Budapesten csak azért szakította meg az útját, mert az amerikai unitáriusok évkönyvéből tudta, hogy itt is élnek unitáriusok.

sok s részt akart venni azok Istentiszteletén is. Kérésünkre megígérte, hogy a jövő vasárnap a bucaresti unitárius gyülekezetben fog imádkozni Erdélyből oda beszármazott magyar unitárius véreinkkel. Az ő cselekedete álljon példaadás és buzdítás gyanánt mindazok előtt, akik ritkán s csak hívásra jelennek meg az Urnak házában.

És a vendégjárással kapcsolatban álljunk meg egy gondolat mellett. Hiveink közül nagyon sokan eljönnek s örvendetesen tele van a templom akkor, ha neves külföldi testvér-látogatók érkezéséről visznek hirt a levelezőlapok. Vajjon Isten csak akkor hívja imádkozni őket, amikor érzik, hogy velük együtt imádkoznak a külföldi unitáriusság képviselői is? Gondolkozunk egy kissé ezen a kérdésen befelénező szemlélődéssel.

És a vendéglátások tapasztalataiból eredményként szűrjük le azt az igazságot, hogy kevesebb nagyvonalúságot és több alaposságot, kevesebb látszatot, de sokkal több őszinteséget és belülről fakadó mélységet építsünk gyülekezetünk lelkében, s akkor tele van a templom minden vasárnapon, s nem kell sem adventben, sem bõjtben, sem az ünnepeken, sem vendégjáráskor hiveinket és a tisztségeket viselőket külön levelezőlapokkal hívogatni, hanem azok eljönnek majd minden egyes alkalommal, mert szívük és lelkük érzése úgy parancsolta. Ha szükséges, akkor a nyár vigassága után tartunk mindnyájan bûnbánatot s készülődjünk gazdagabb és igazabb életünk megélésére.

Ferencz József.

BELMISSZIÓ

Aranyosrákosi Székely Sándor egyházi vegyeskar

Megkeresem unitárius hiveinket s a csendesen munkálkodó egyházi vegyeskarról szólok röviden, azért, hogy akik még nem vették volna észre és sok hirdetésünk ellenére sem vették azt a fáradságot, hogy meghallgassanak, legalább így vegyenek tudomást rólunk. Remélem, hogy aki e sorokat elolvassa s a szívére tett kézzel még a sorok közé is belát, az ha nem is, mint dalos, de legalább érdeklődésével ezután támogatni fogja kicsiny táborunkat.

Az egyházi vegyeskarunk mult év március havában alakult meg s azóta rendszeres munkát végez. Egy héten két énekpróbát tartva, négy szólamra tanulgatja az egyházi és világi

énekeinket. Megalakulásunk óta több, mint tiz esetben szerepeltünk a nyilvánosság előtt szép erkölesi sikerrel. Két önálló hangversenyt is rendeztünk, mely alkalmakkor az unitárius hivek érdeklődése nagyon csekély volt. Ennek ellenére sem riadtunk vissza s jó kedvvel énekelünk tovább. Meg akarjuk törni a közöny már-már megvastagodott jegét.

Ezért kérem hiveinket, hogy jöjjenek közénk. Jöjjenek mindazok korkülönbség nélkül, kik szeretnek énekelni, támogatni és lelkesíteni, hogy egyházi énekeinket a magas fokon álló hitelveinkhez méltóan énekelhessük az Isten házában, székely dalainkat pedig a magyar ég alatt. Sokat veszítettünk mi székelyek! Ha a dalt is elveszítjük, mi lesz velünk?

Egyházi vezetőségünk a legmesszebbmenően támogatja énekkarát; a szegényebb tagoknak villamosköltéseit megtéríti, ami elég nagy anyagi áldozat s ezzel szemben kevés az érdeklődés.

A nyár elmúlt s munkába áll megint az énekkar. Első összejövetelünk 1937. év október 3-án, vasárnap, a Koháry-utcai templomban Istentisztelet után lesz. Unitárius hiveink, jertek minél többen imádkozni a legszebb imádsággal, a dallal.

Nagy Sándor.

Egyletközi számadás

A májusi férfikonferencián, ahol oly sok szép gondolat vetődött fel, mintha mindenki magába szállva, javítani igyekezett volna helyzetünkön, felvetődött az is, mint birálat, hogy sok az egylet a mi szétszórtságunkhoz és csekély létszámunkhoz képest. Ehhez, mint több egyleti munkában résztvevő akarok hozzászólni egynéhány szóban. Egyleteinket mind ismerem, vagy úgy, hogy résztveszek munkásságukban, vagy úgy, hogy ünnepélyükön résztveszek és én részemről úgy érzem, hogy mindegyikre külön-külön szükség van. Az Unitárius Konferenciás tábor, a János Zsigmond cserkészcsapat, a Dávid Ferenc Egylet, a Percelné Kozma Flóra Leányegylet, a Brassai Sámuel ifjusági egyesület, a bölöni Farkas Sándor iparosok és kereskedők köre, az Aranyosrákosi Székely Sándor énekkar, egy se nélkülözhető egyházi életünkben, nem is említve a Nők szövetségét, amely mai szervezettségében oly szükséges, mint egy falat kenyér. Azonban ezeknek az egyesületeknek működését egy nagy cél szolgálatába állítva együttesen munkára vezetni és arra irányítani, hogy egymás mellett, egymás

munkáját figyelemmel kísérve munkálkodjanak és ami a legfontosabb, hogy amikor nyilvános szerepléssel munkájukat be akarják mutatni és egyúttal saját alapjuk javára gyűjtést is rendeznek, bármily címen is, akkor úgy osszák be a szereplésüket, hogy egyik intézmény tudomást vegyen a másik intézménynek legalább budapesti szerepléséről, arra törekedve, hogy anyagi sikerre is számító előadás havonta csak egy legyen és az is lehetőleg a hó elején. Ezért kívánatosnak tartanám, hogy egyleteink gyűlést tartsanak a szezon megindulása előtt és azon megtárgyalják a fent elmondottakat és ezek alapján legalább a folyó év végéig rendezendő előadásokat.

Volt már egyidőben ilyen egyletközi gyűlés, akkor az idő nem kedvezett, jelenleg azonban úgy látom a helyzetet, hogy a hangulat, talán a szomorú tapasztalatok révén, szinte azt mondhatnám, szomjuhozza ezt az egyletközi intézményt, mely közös irányító szerve lenne, ha kellő eréllyel és tapintattal működik, egyleteink eddigi szép munkájának és ezáltal az egyletek külön munkája is intenzívebb lenne és meghozná nemes áldását az egész egyházi életre is.

Arra kérem egyleteink vezetőit, hogy foglalkozzanak a gondolattal és ha az irányadó vezető embereinkkel megállapodva, a meghívót szétküldjük, sziveskedjenek elfáradni a közös megbeszélésre.

U. L.

RÓVÁS

Veszteségeink

Az elmúlt hetekben a halál is sűrűn látogatott el táborunkba és elszólitott körünkből olyanokat, akik valamikor az élen állottak. Az elmulásuk felett érzett bánatot és gyászt a fehér papírra vetett fekete betűk nem tudják teljesen kifejezni. Mégis megkíséreljük, hogy munkásságukat néhány vonással megrajzoljuk.

Kincses László, a füzesgyarmati unitárius gyülekezet nyugalomba vonult lelkipásztora hunyt el hirtelen és váratlanul 59 éves korában Hajduszoboszlón, ahol súlyos betegségére keresett gyógyulást, aug. 25-én. Fiatalon ismerkedett meg az unitárius evangélium igazságával s azt annyira megszerette, hogy annak palástos szolgája és hirdetője kívánt lenni. Néhány évi erdélyi lelkészi munkája után áll a füzesgyarmati fiatal gyülekezet élére, ahol tőle, mint

alföldi és helyi viszonyokat jól ismerő embertől sokat vártunk. A világháború és az azt követő országromlás sok szép törekvésében őt is megakadályozta. Közel negyedszázadon át pásztortolta gyülekezetét, melyet a nehéz időkben átmentett és utódjának átadott. Az utolsó néhány évet nyugalomban töltötte s sárszigeti magányában kereste a gyógyulást betegségére, melyből most az Ur akarata szerint pihenőre tért. Özvegyének nagy gyászában őszinte mély együttérzéssel osztozunk.

özv. Derzsi Károlyné, sz. Nemes Izabella, a budapesti gyülekezet első nagynevű alapító lelkészenek felesége, 83 éves korában tért meg örök pihenőjére szept. 5-én, Nagytehetségű férje mellett a gyülekezet alapításának munkájában meleg érdeklődéssel vett részt, s szíve és lelke mindig vidáman kész volt a munka végzésére. Valóban elmondhattuk róla, ahogyan Barabás István jellemezte temetési beszédében, hogy benne dicsőséges volt a mulandó és a maradandó egyaránt. Helye most üresen marad a templomban és azoknak a szívében, akik megszerették, s akik ismerték mosolygó tekintetét és mindig fürge, munkában soha el nem fáradó lényét. Az élet nagy boldogsággal, de sok megpróbáltatással is meglátogatta, s mindent egyformán, bizó lélekkel viselt el. Egyházközségünk és nőszövetségünk egyformán gyászolja elhunytát, akiben a dolgos erdélyi magyar nagyasszony egyéniségét láttuk megtestesülve. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Péter János, kalaposmester, budapesti gyülekezetünk presbitere, váratlanul 52 éves korában hunyt el szept. 1-én. Azok közé tartozott, aki egyháza ügyét, nemcsak a gyűléseken, de a templom látogatásában is szíven viselte. Szerény, de lelkes és buzgó székely ember volt, aki azokon a téreken fáradozott, ahol munkaalkalomhoz jutott. A Bölöni Farkas Sándorról elnevezett iparoskörben buzgó és becsületes pénztáros volt, lelkesen támogatta az elmúlt karácsonykor is a nőszövetség és a pestszentlőrinci gyülekezet munkáját, s azon szorgoskodott, hogy falujából, Homoródalmásról elszakadt székely unitáriusokat, hitükben és magyarságukban megerősítse, s egyike volt az almási találkozó oszlopos tagjainak. Nemrégiben választottuk be gyülekezetünk presbiterei közé, ahol szintén sokat vártunk munkájától. Az Ur másképpen döntött, és más feladatot bízott rá. Özvegyének és gyermekeinek gyászában őszinte és igaz részvétellel osztozunk.

Egy erdélyi konferencia képe

Egy érdekesen forrongó, újjáalakulás küszöbén álló unitárius élet ifjusági konferenciáján vettünk részt a nyáron. Egy kép rajzolódott ki lelkünknek vásznán abból a sok szinből, erőteljes vonásból, melyeket láttunk. Olyan volt ez a kép, mint egy viharzó természet, mint egy háborgó tenger, de az ég alján már ott lehetett látni a felkelő nap aransugarait. Egy kibontakozó, jövődó unitárius életet. Az elkövetkezendő emberöltő méltóságos nyugalma, hömpölygő folyamának csobbanása kihallatszott a vihar szüneteiben. Mintha egy ígéretet látott volna az ember. Olyan vizözönutáni hangulatba éltük bele magunkat. Önkéntelenül is valami hálaadás érzete tört fel lelkünkben, midőn feltűnt előttünk az ifjuság álmának szivárványa. Ilyen egyet akaró konferenciát talán még sohasem láttunk. Egyetlen cél látszott lebegni mindenki előtt, egyetlen vágy csillant meg mindenki szemében... látni egy boldog, nagy unitárius jövődőt. A megpróbáltatások sulya alatt minden emberből Dávid Ferenc harcos katonája lett. Mindmegannyi egy acélos lelkű hős.

Otthon hatalmas hullámmal hömpölyög az élet folyama s egyik hullám a másikat nyomja, valami örök törvényszerűség alapján. Erre enged következtetni minden, amit láttunk és hallottunk. Valami nagy becsületesség hullámai ezek, melyek mind az életért, a jövődőért törnek előre, hogy utat vágjanak maguknak még a sziklák között is. Kell ez az út, ha nem akarunk felszivódni az élet porában. Minden előadás, amit hallottunk egy-egy szellemi meggyőződéssel bíró társaság célkitűzését tárta elénk. Magában sürítette talán hosszú hónapok tapasztalataiból leszűrt eszméket. Hallottuk az ifjuság kivánságát, melyet Fikker János tolmácsolt s melyben munkaalkalmat kért, hogy az ifjuság minden erejével dolgozhassék. Dr. Varga Béla pedig az ifjuság teljes odaadását és tehetségét kérte az egyház részére. Ezért mondjuk, hogy ilyen egyet akaró konferencián még sohasem vettünk részt.

Meggyőződésünk szerint amíg egyházi életünkben az egoista törekvések százalékarányban nem lesznek túlsúlyban, addig épül az egyház, de ha egyéni érdekek diadalmasan visznek előre embereket, abból haszna inkább származik az egyénnek, mint a közösségnek. Ez pedig

éppen úgy nem kívánatos a jövőben, mint ahogy nem volt az a múltban sem. Mi nem is láttunk erre irányuló törekvéseket s ezért tetstett annyira a konferencia szelleme. Nincsen szebb és bizalomkeltőbb dolog, mint egy egyet akaró tábor küzdő fiait látni a győzelem s az építés izzó tüzeiben. Bárcsak el tudnók hinteni a magját ennek az eszmének a mi földünkben is.

Kereki Gábor.

KÖNYVEK

„A halál szemüvegén át...”

Biró Lajos könyve.

A szerző írásait már régóta számon tartja az unitárius közönség. Ez a számontartás éppen Biró Lajossal szemben mindig bizonyos igények támasztását is jelentette. Nekünk, olvasóinak és néma hallgatóinak nagy örömünk, ha ilyen tekintetben nemcsak, hogy csalódás nem ért, de minden műve a fejlődésnek egy-egy újabb szakaszát jelöli. Ezzel a könyvével elért oda, ahova minden papnak el kellene érkeznie: a transzcendens világszemléletnek olyan átéléséhez, amely már szinte a fizikai valóság érzékeltetésével tárja föl ezeket a titkokat.

A szerző a mély lelki élmény mellett egy egészen új elképzeléssel ajándékozta meg olvasóit: a jóságos, szelid *fehér-halál* képzetével s ezzel — legalább olvasói lelkéből — örökre száműzte a félelmetes fekete kaszás ijesztő alakját.

Valahogy úgy érzem, hogy ez a könyv, illetőleg a belőle kisugárzó hit forduló pontot jelent az álkereszténység életében. A keresztény egyházaknak eddig éppen az volt egyik nagy fogyatékoságuk, hogy a halál és az ezzel összefüggő örökélet kérdésével nagyon óvatosan bántak s papjaik az Irás kijelentéseit ismételve, meg sem kísérelték ennek a legnagyobb kérdésnek bővebb taglalását. Aki saját életére vonatkozóan végig gondolta már ezeket a nagy problémákat — s ki ne próbálkozott volna meg ezzel? —, az jól tudja, hogy éppen ez a terület volt a legingoványosabb, ahonnan félelmes és titokzatos érzésekkel vonult vissza, bizonyosság és megnyugvás nélkül. Már pedig a keresztény vallás ügye itt dől el és nem az egyházak külsőségeiben. Tény az, hogy a kereszténynek mondott emberek nagy többsége földi életét nem tudta — s talán nem is nagyon akarta — harmóniába hozni az örökélettel. Pedig az ember

egész magatartását ez határozza meg. Igazi keresztény életet csak az örökélet élőhitével lehet elképzelni.

Nos, Biró Lajos ezt a hitet osztja szét könyvében olyan világossággal, amelyet eddig ritkán tapasztaltunk, Minden lapján és minden mondatán érzik a belső átélés melege, s amikor letesszük a könyvet, az az érzésünk, hogy ez a lélek valóban a Krisztus lábánál ült.

Nagy értéke a műnek, hogy nincs benne semmi teológiai nagyképűség. Frázisok helyett éltető forrást nyit meg, amelyben jól esik megfürdetni és megedzeni lelkünket.

A témakörnek párbeszéd formájában való tárgyalása újszerű és sokkal előnyösebb a prédikációs formánál.

Biró Lajos eddigi műveiben a lelkipásztor és a művész körülbelül egyforma helyet foglaltak el. Ebben az új munkájában a Krisztussal járó pap beszél hozzánk a hit nagy erejével és a megélés bizonyosságával. A kifejezés módja a témához illően egyszerű és világos.

Nagy örömünk, hogy a szerző unitárius pap s még nagyobb, hogy könyvét bármilyen felekezethez tartozó ember sok haszonnal olvashatja.

Ennyit a laikus kritikustól. Érdeklődéssel várjuk a teológusok bírálatát.

-- Dr. Szabó István.

Dr. Koncz János könyve

A személyi kultusznak nem vagyunk hívei, de viszont jóleső örömmel adunk hírt arról, ha csekélyszámu híveink közül a nagyobb nyilvánosság részére dolgozó íróink is akadnak. A könyvek a gondolattermelés raktárai. És ezek a raktárak sokszor a gondolat örökéletűségét is biztosítják; s egyben az írójuk hírnevét is. Dr. Koncz János már régen közéleti ember: a községi jegyzők, országos egyesületének kiváló elnöke. A közigazgatási irodalomban is régen tollforgató s a jegyzői karnak valóban: reprezentatív man-je. Most a sokat támadott falusi jegyző munka- és feladatkörét tárja az ország közvéleménye elé: Önkormányzat és közigazgatás című könyvében. E könyvről recensiot írni e lap hasábjain nem helyénvaló, de annyit jelezhetünk, hogy a napi sajtó és a szaksajtó részletes méltatásban részesíti ezt a nagyértékű könyvet. Én, aki a községi közigazgatással egykor közvetlen kapcsolatban állottam, nagy érdeklődéssel olvastam végig ezt a tanulságos könyvet és örömmel gratulálunk szerzőjének.

(t. gy.)

Az unitárius család.

Budapesten az utóbbi hónapokban a következők kötöttek tiszta unitárius házassági szövetséget és részesültek egyházi áldásban:

Imreh László és Endes Edit márc. 29-én, budapesti lakosok, (Szindén). — Máthé Kalmán és Péter Julia május 6-án. — Vargay Zoltán és Kleineisel Terézia május 8-án. — Noszter István és Berde Olga, augusztus 8-án. — dr. Szén Ernő és Babits Elvira, augusztus 17-én. — Kisbalázs József és Csiki Eszter, augusztus 26-án. — Ihász Sándor és Tóth Elvira, szeptember 5-én.

Unitárius házasságból a következő gyermekek születtek: dr. Szabó István és Graef Erzsébet leánya: Ilona, dec. 20-án. — dr. Bartha Ferenc és Nagy Mária fia: Ferenc, jan. 7-én. — Gombos Sándor és Andrási Juliánna leánya: Juliánna, jan. 9-én. — Kozma Mihály és Komlósi Cecília fia: Sándor, április 1-én. — Turi Béla és Györfi Juliánna fia: György, április 26-án. — Hernádi Pál és Györfi Paula leánya: Eszter, június 3-án. — Labancz Géza és Borbély Anna fia: Géza, június 6-án. — Dombai Sándor és Szász Ilona leánya: Erzsébet, augusztus 2-án.

OLVASÓINKHOZ! A nyári szünet elmúltával újra itt állunk olvasóink előtt, hogy felvegyük az összeköttetés és a hírszolgálat fonalát mindazokkal, akiket érdekel az unitárius világmozgalom s benne kiesiny egyházunk ügye. Megjelenésünk azonban csak akkor zavartalan, ha anyagi alapjaink biztosítva vannak s ezért kérjük olvasóink közül mindazokat, akik előfizetési díjuk befizetésével hátralékban vannak, hogy azt az egyházközség 30.400 számú csekk-számlájára befizetni sziveskedjenek, s egyben a csekk hátlapján megjelölni, hogy a beküldött összeg lapunkra szóló előfizetését szolgálja, mert ellenkező esetben egyházi adóban könyveik el a pénztár s ezáltal később félreértések támadhatnak. Hisszük, hogy minden egyes olvasónk sietni fog előfizetési kötelezettségének eleget tenni!

Dr. Iván László lapunk szerkesztője egészségi állapotában még nem következett be az az öröndetes javulás, melyet vele együtt mindnyájan remélünk. Az idei iskolai évre is szabadságot kér Kebli Tanácsunktól s óráit helyettesek fogják az idei tanévben ellátni.

Dr. Kemény Gábor, lapunk munkatársának családjában öröndetes esemény következett be, amikor leánya dr. Kemény Katalin házasságot kötött Havas Béla fővárosi könyvtár-tisztával, aki a Protestáns Szemle munkatársa. Szerkesztőségünk is osztozik családi örömben.

Gyarmathy Kálmán pestszenterzsébeti buzgó hívünk családjában öröndetes esemény következett be, amikor augusztus 22-én, harmadik leánya Irén kötött házasságot Németh Sándorral. Mind a három leánya Koháry utcai templomunkban részesült egyházi áldásban.

Dr. Domján Elek evangélikus püspök beiktatása és felszentelése Debrecenben folyt le, szeptember 7-én, ahol egyházunkat *Józan* Miklós püspöki vikárius képviselte.

Kereki Gábor az elmúlt júniusban Kolozsvárt egyházi vizsgáló bizottságok előtt a lelkész-képesítő vizsgát letette s ezzel az unitárius lelkészi oklevelet megszerezte. Vizsgájához őszinte szeretettel gratulálunk s kívánjuk, hogy találja meg munkájában azokat az örömeket, melyek szolgálatát majdan ékesítik.

Az őszi hálaadás ünnepén, szeptember 26-án, vasárnapon templomainkban az Úr asztalát megterítjük és arra az emlékezés áldott jegyeit a kenyeret és a bort helyezzük. A szolgáló lelkészek nevét a napilapok útján fogjuk közhírré tétetni.

vitéz Gedőváry Frigyesné sz. muzsnai Ürmössy Ilonka egyházközségünknek egy szép terítőt adományozott, melyet az Úr asztalán a konfirmáció alkalmával lehet használni. Adományában édesanyja emlékezetét örököltte meg. Aldozatkészségéért fogadja hálás köszönetünket.

Október 6-án a nemzeti ünnepen az összes templomokban Istentiszteletet tartunk.

Evangelical Alliance magyar tagozata országos ébredési evangélizáló konferenciát rendez szept. 15—19 napjain a zeneművészeti főiskola kis hangversenytermében. Az előadásokat az angol egyházi élet neves előadói tartják s azokat magyarul is tolmácsolni fogják. Este nyolc órakor díjtalan nyilvános üléseket tartanak.

Vallásoktatásunk kezdetét vette a tanév megindításával, s szeptember 12-én évmegnyitó Istentiszteletünket is megtartottuk Koháry-utcai templomunkban, ahol ez alkalommal *Pethő* István vallásoktató lelkész hirdette Isten igéjét. Az Istentiszteleten részt vett dr. *Boros* György erdélyi unitárius püspök úr is, aki az Istentisztelet végeztével áldását adta tanuló fiatalságunkra. — A gyermekistentiszteleteket az alábbi alkalmakkor tartjuk: d. e. 9 órakor, október 3. és 17, november 7. és 21, december 19, január 16. és 30. február 13 és 27, március 23 és 27, április 3, május 1 és 15 napjain; a vallásoktató lelkészek által kihirdetendő iskolákban.

Az oxfordi nemzetközi unitárius konferencián egyházunk képviselőjében dr. *Csiki* Gábor lelkész vett részt, akinek a konferenciáról szóló beszámolóját lapunk jövő számában fogjuk közölni.

Országos Gyermek és Családvédelmi kiállítást rendez a Családvédő Országos egyesület a városligeti Múcsarnokban. A rendező egyesület munkájában *Józan* Miklós püspöki vikárius és dr. *Ujlaky* Géza presbiter afiai tevékeny részt vesznek. A kiállításon egyházunk is részt vesz elsősorban is ifjusági, szociális és karitatív munkáját felölelő kiállítási anyaggal, melyet *Kereki* Gábor lelkész állít egybe. A

kiállítás a nagyközönség által szept. 25 és október 24 napjai között megtekinthető és arra felhívjuk hivatkozott szives figyelmét.

A Leyden International Bureau Oxfordban megtartott konferenciáján a Brassai Egyesület képviselőjében *Bardócz* Vilmos elnök és *Nagy* Sándor vettek részt. A konferencia Istentiszteletén *Ferencz* József lelkész imádkozott és prédikált és *Nagy* Sándor magyar egyházi éneket adott elő. *Ferencz* József lelkész angliai tartózkodása alatt Londonban, Sheffieldben és Leicesterben is prédikált ottani unitárius templomainkban.

Perczelné Kozma Flóra Leányegyletünk aug. 7—14. napjain táborozott a magyarkúti unitárius otthonban *Varga* Istvánné vezetésével. Táborozási beszámolójukat lapunk legközelebbi számában közöljük. Leányegyletünk minden csütörtökön délután összejövetelt tart szépen berendezett otthonában, V., Koháry utca 4. sz. alatt. Az őszi és a kezdődő munkaév jó alkalom arra, hogy azok is belépjenek a tagok sorába, akik ezt eddig elmulasztották.

Gyermeknyaraltatásban résztvett gyermekeink számára egy teadélután rendezünk az Unitárius Misszió Ház gyülekezeti termében, szeptember hó 26-án, vasárnap délután 3¹/₂ órakor. Minden gyermeket külön levelezőlapon is értesítünk. A táborozási csoportvezetőket is szívesen látjuk és egyházközségünk és nőszövetségünk is jelen lesz az összejövetelen.

A Bethlen Gábor Szövetség rákospalotai fiókja ünnepélyén október 19-én d. e. fél 12 órakor a rákospalotai református kulturházban *Józan* Miklós püspöki vikárius tart előadást, melyre az érdeklődőket meghívjuk.

Gyermeknyaraltatásunk a magyarkúti Szentábrahámi Pihenőben a nyáron július 4—25. napjain folyt le, Isten segédelméből minden baj nélkül. A táborban 29 gyermek, 18 fiú és 11 leány nyaralt. A tábor munkájának irányításában *Ferencz* József lelkész segítőtársai voltak: *Robonyi* Piroska, *Nadler* Alice, *Hollósy*-Filep Klára, *Kálóczy* Erzsébet, *Nagy* Sándor és *Imreh* Dénes, felváltva hosszabb-rövidebb ideig. A tábort a nyaraltatás folyamán meglátogatta *Józan* Miklós vikárius, *Kelemen* Béla egyházközségi gondnok, *Barabás* Istvánné nagytiszteletű asszony, a Nőszövetség képviselőjében, ugyancsak több ízben a Magyarkúton nyaraló *özv. Ráduy* Jánosné, nőszövetségi tagunk, — továbbá dr. *Kiss* Elek kolozsvári teológiánk professzora, aki rövid beszédében Erdély lelkét idézte gyermekeink előtt, *Antónia* Klári erdélyi leányegyleti tag több napot töltött el táborunkban s az utolsó napokban felkeresett *Robinson* Alson amerikai unitárius lelkész és felesége, aki fénykép és filmfelvételeket is készített, melyet reméljük, hogy az őszi folyamán Budapesten is bemutatunk. A tábor munkájáról szóló részletes jelentés *Keble* Tanácsunk elé kerül. Lapunk mai számában azonban közöljük az egyik nyaraltatásban résztvett növendéknek egyéni megfigyelé-

seit tartalmazó kis dolgozatát, melyet a táborban írt meg. A nyaraltatási akcióban résztvett növendékek névsora a következő: a) *fiúk*: budapestiek: Berde Károly, Birtalan János, Bomhár Arpád, Ceglédi Albert, Kozma Mihály, Lőrincz Miklós, Pók István, Varga Dénes, pestkörnyékiek: Gál Csaba, Pomáz, Gyarmathy László, Pestszenterzsébet, Kerekes Mihály, Kispest, Lőrinczy Sándor, Budafok, Pálffy Szilárd, Csepel, Szász János, Sashalom, vidékiek: Kelemen László, Debrecen, ifj. Sári József, Füzesgyarmat, Szász János, Gyula, Zsigmond Barna, Hencida, b) *leányok*: budapestiek: Ágoston Rozália, Demeter Erzsébet, Dénes Mária, Feir Ilonka, Nagy Róza, Sebestyén Éva, Szőke Margit, pestkörnyékiek: Barla Erzsébet, Újpest, Erdei Irén, Kispest, Nándori Ilona, Rákospalota, Vadász Rózsika, Pestszentlőrinc.

Vidék

Dunántulon a legutóbbi időben Bartók Géza körlelkész, Balatonendrédén, Kaposváron és Csajágon tartott Istentiszteletet. Szeptember hó folyamán Sopronban és Adándon látogatja meg a szétszórt nyáját.

A dunapataji unitárius templom torony harang, harmónium ünnepélyes felszentelése október hó közepe táján lesz.

Halottaink.

Hegyi Józsefné sz. Balog Katalin böhönyi hitrokonunk kínos szenvedés után augusztus 20-án elhunyt. Egyházunkhoz egész lelkével ragaszkodott. Minden Istentiszteletre átengedte lakását s a legnagyobb készséggel üritette ki tágas szobáját, hogy zavartalan legyen Istentiszteletünk. Nyugodjék csendesen.

HIVATALOS RÉSZ

Szám: 209—1937.

Meghívó.

A budapesti unitárius egyházközség Kezeli Tanácsa 1937. szeptember hó 22-én (szerda) d. u. fél 6 órakor a templomban

évnegyedi rendes ülést

tart, melyre a Tanács tagjait szeretettel meghívjuk. Budapest, 1937. IX. 2.

dr. Kozma Jenő s. k.
gondnok.

Józan Miklós s. k.
lelkész-elnök.

Tárgysorozat: 1. Ima-bibliaolvasás. 2. Elnöki megnyitó. 3. Jegyzőkönyv hitelesítő. 4. Elnökileg elintézett és folyó ügyek. 5. Jelentés az iskolai év beosztásáról. 6. Jelentés az Unitárius Nyaraló nyári akcióiról. 7. Levéltári szoba létesítése. 8. Nevelésügyi bizottság jelentése. 9. Gazdasági bizottság jelentése. 10. Időközben érkező ügyek. 11. Indítványok (írásban-előre).

NB! Nevelési Bizottság: IX. 15. }
Gazdasági „ IX. 17. } **d. u. fél 6 órakor**

Dátumokat jegyezzük fel a naptárunkba!

Bölöni Farkas Sándor Iparos és Kereskedők Köre ezennel meghívja tagjait 1937. október hó 3-án, vasárnap d. e. 11 órakor az Unitárius Misszió Ház gyülekezeti termében (IX. Hőgyes Endre-u. 3.) tartandó *évi rendes közgyűlésére*. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. 4. Jelentés az egylet elmúlt évi munkásságáról. 5. Pénztárosi jelentés. 6. Az ellenőr jelentése. 7. A számvizsgálóbizottság jelentése. 8. A felmentvény megadása. 9. A jelen évi tisztikar és választmány lemondása. 10. Új tisztikari és választmányi tagok választása. 11. Az új elnök székfoglalója. 12. Indítványok írásban előre beadandók. Közgyűlésünket megelőzően testületileg részt veszünk az Unitárius Misszió Ház templomában tartandó Istentiszteleten, ahol a szolgálatot ez alkalommal dr. Csiki Gábor lelkész látja el. Kérjük tagjainkat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a közgyűlésen és érdeklődésükkel vegyenek részt együletünk munkásságában. Szavazati joggal csak azok a tagjaink bírnak, akik egyleti tagdíj tartozásukat rendezték.

Budapest, 1937. szeptember 15.

Nagy Áron
elnök.

Szabó Dénes
főtítkár.

Lelkeszi nyugdíjalpra f. évi június—július és augusztus folyamán a következő kegyes adományok folytak be: Boncza Ferenc, Häutler György és Klein Géza 20—20, dr. Tóth György 15.—, Kaáli Nagy Loránd Bőrsárcány és Pápay István Kecskemét 10—10.—, vitéz Máthé Béla, Anghy Csaba Geyzáné, ajtai Kovács József, Dimény Lajos és Létay Gyula Szekszárd 5—5.—, Kádár Ferenc és B. Páll Mária 3—3.—, Tóth Mihály Vác 2.50, Győri hívő, Dimény Dénes, Labancz Géza, Ferencz Ignácné és Liszkay László 2—2.—, Csiki Pál, Nagy Áron és Biró József Pápa 1—1 pengőt. Fogadják a nemesszívű adakozók egyházunk hálás köszönetét. Példájuk serkentsen másokat is, hogy a mi kisded unitárius családunkból ne maradjon senki, aki a jövő érdekében meg ne hozta legyen a maga áldozatát. A gyűjtés az adott viszonyok között már tíz éve folyik. Az év végén számszerűen közölni fogjuk, hogy mennyi volt ez alatt az idő alatt a kegyes adományok összege. Időközben *Délafrikából* is érkezett 2 angol font adomány *Szöke* Ferenc afiától, aki ott kapott munkát. Ez a megemlékezés a világ másik sarkáról igen jól esett a mi szívünknek. Szíves üdvözlettel

Budapest, 1937. szeptember 3.

Józan Miklós,
püspöki vikárius.

A Szentábrahámi Mihály pihenőre adakoztak **ujabban:** Mátéffy Domokos 10.—, Rédiger Ödön Pécs 5.—, Ujvári László (július, augusztusra) 4.—, Máthé Kálmánné, Fodor Béla, dr. Tiboldy Béla, Tóth Mihály Vác, Kádár Ferenc 2—2, Koródy János, vitéz Szinte Gábor 1.50—1.50, Csiki Pál 1.—, 2 drb. 10 f. levelezőlap 20 f. 45 drb. 8 f.-es levelezőlap 3.60, kiegészítésül 1.20, összesen 38.— P.; hozzáadva a június hóban közölt 159.— P-t, együttesen 197.— pengő.

Istentiszteleti sorrend 1937. október hóban.

H O L	Melyik napon	Mely órában	Szolgálatot végzi
A) Templomokban:			
V., Koháry-utca 4. . . .	3. 17. 31. 10. 24.	d. e. 11 " "	Barabás István Józan Miklós
IX. Högyes Endre-u. 3. (Misszióház) (Rákos-utca) " "	3. 17. 10. 31. 24.	d. e. 10 " " " "	dr. Csiki Gábor Ferencz József Gálna Sándor
B) Körzetekben:			
X., Máv.-telep. Prot. imaház	3 17. 31	d. u. 4 " " " "	dr. Csiki Gábor Ferencz József Benedek Gyula
C) Pestkörnyéken:			
Csepel—Templom-téri polgári iskola	17.	d. e. 11	Ferencz József
Kispert—Wekerle-telep II. sz. elemi iskola .	17.	d. u. 4	Ferencz József
Pestszenterzsébet—Erzsébet-u. el. iskola	10. 24.	" " " "	Ferencz József Pethő István
Pestszentlőrinc—Unitárius templom . .	3-10 17. 24. 31.	d. e. 11 " "	Pethő István Pethő István
Rákospalota—MÁV.-telepi iskola .	3.	d. u. 4	Barabás István
Sashalom—Kossuth-téri el. isk. .	3.	" "	Kereki Gábor
Ujpest—Szt. István-téri polgári iskola	31.	" "	Barabás István
D) Vidéken:			
Debrecen-Hatvan-u. 24. Unitárius imaház . .	3.	d. e. 10	Józan Miklós
Gyula—Ref. templom .	24.	d. e. 11	dr. Csiki Gábor
Kecskemét—Evang. templom . .	11.	" "	dr. Csiki Gábor
Szolnok—Ref. templom	17.	" "	Józan Miklós

NB! Aláhuzott dátumokon: *Urvacsoraszítás* — Templomi vegyeskar az énekpróbákat újból megkezdi a Koháry-utcai tanácsteremben — *Gyermekistentiszteletek*

a kijelölt csoportokban vasárnap d. e. ismét megkezdődnek. — Egyházi adó befizetését azért szorgalmazzuk, hogy ne kelljen végső esetben hatósági behajtáshoz folyamodnunk. *Pénztáros:* Zsigmond Lőrinc. Hivatalos órák: d. e. 9—1-ig, d. u. 4—6-ig. *Pénzbeszedők:* pesti oldalon Lux Ernő, budai oldalon Varga Jenő afiai. Kérjük hűveinket, fogadják őket megértéssel. Ugyanők átvehetik a *lelkési nyugdíjalapra* szánt szives adományokat is.

Ha ima, vagy énekeskönyvre, vagy bármilyen egyházi kiadványra van szüksége, forduljon az

UNITÁRIUS IRATMISSZIÓHOZ

Budapest,

V., Koháry-utca 4., I. em. 8.

N y i t v a :

csütrötökön 5—7, vasárnap 12—1.

BERDE LAJOS

unitárius cipésmester
Jutányosan vállal minden munkát

Budapest,

II., Batthány-utca 48.

Női és férfikalap nagy választékban — modellek után alakítást olcsón vállalok **PÉTER JÁNOS**

VIII., Baross-utca 82. sz.

Unitárius hittestvéreim támogatását kérem!

UNITÁRIUS ÉRTESITŐ

Felelős szerkesztő és kiadó Dr. Iván László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V., Koháry-utca 4. Telefon 1-174-24.

Előfizetési díja negyedévenként megjelenő „Mai Füzetek“ c. melléklettel együtt egy évre 4— pengő, amely beküldhető a 30.400 számú postatakarékpénztári folyószámlára — (csekk-tulajdonos: Unitárius Egyházközség, Budapest).

A lap tulajdonosa a Budapesti Unitárius Egyházközség. A „Hivatalos rész“ c. rovat a Magyarországi Unitárius Egyház bármelyik szerve által beküldött hivatalos közleményt tartalmazza

XVI. évf. 8-9. sz. Budapest, 1937. aug. - szept. hó

Nyomatott Máté Ernő könyvnyomdájában, Budapest, VIII., József-utca 61. — Telefon: 1-392—59.

Utánaküldés kizárva!

Uj cim :